

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Bc. Mariya Grebneva

Název práce: Spontánní dobrovolnictví během ukrajinské uprchlické krize

Oponent: Alena Košák Felcmanová, M.A., Ph.D.

Kriteria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4):
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k programu Studia občanské společnosti <i>Je téma relevantní vzhledem k programu? Je dobře zdůvodněno?</i>	1
Stručné slovní hodnocení: Téma je velmi relevantní pro SOS a je i dostatečně zdůvodněno.	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	1 - 2
Stručné slovní hodnocení: Autorka přehledně shrnuje jak základní literaturu k dobrovolnictví, tak především literaturu, která se specificky věnuje spontánnímu dobrovolnictví v čase krize. Představuje výzkumy na toto téma ze zahraničí. V tomto ohledu také jednoznačně odděluje rozdíly mezi krizí přírodní a sociální. Pojednává důvody k dobrovolnictví a zabývá se i profesionalizací dobrovolnictví. Definuje základní pojmy, se kterými bude pracovat a tyto zohledňuje i v nastavení metodologie. Práci by však prospělo, kdyby především ze stran 25 – 31 autorka vyvodila nějaké jasné parametry pro operacionalizaci zkoumaného fenoménu. Využívá k tomu i zahraniční literaturu. Teoreticky tak autorka pokrývá plánovanou oblast výzkumu, od které se ale v empirické části lehce odchyluje.	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	1-2
Stručné slovní hodnocení: Výzkumné otázky s. 31: 1. Co uvádí dobrovolníci jako hlavní příčiny jejich dobrovolnictví? 2. Co vedlo dobrovolníky k dlouhodobému působení v Iniciativě Hlavák? 3. Jak úspěšná byla strategie řízení dobrovolníků? Otázky navazují na představené teorie, jen není vždy zcela jasná, vazba na Iniciativu Hlavák (IH). OT 3 – není zřejmé jestli i zde je hodnocena jen IH, a co jsou kritéria úspěšnosti. Také je otázkou, jestli to jsou otázky, které autorku pak ve výzkumu nejvíce zajímaly, neboť se v empirické části hodně věnuje organizační transformaci IH, a jejího vlivu na dobrovolníky, ale ve výzkumných otázkách to nezohledňuje. Nicméně je nutno říci, že i toto je souladu s deklarovaným cílem „Primárním cílem výzkumu však zůstává sledování dobrovolnictví v Iniciativě Hlavák skrze vyprávění jejich dobrovolníků.“ S. 39	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodné zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	2

Stručné slovní hodnocení:

Jak autorka sama píše, výzkumný design práce není jednoznačný s. 32. Jedná se kvalitativní studii, které vychází z prvků případové studie, autorka k práci přistupuje induktivně.

Je také zřejmé a autorkou reflektované, že se během práce výzkumné těžiště posouvalo, ale autorka ne zcela dostatečně popisuje jak. Sice uvádí, že se během výzkumu změnila její pozice v IK, také že neplánovaně mohla zařadit zúčastněné pozorování, což je z celé empirické části zjevné, ale bohužel se v tomto případě neopírá o metodologické berličky, které by bývaly mohly pomoci, pro čtenáře transparentně oddělit, co z empirické části vychází z autorčina cenného pozorování a vychází například z terénního deníku.

Analyzovaná data vychází z vlastního (zúčastněného) pozorování autorky a hloubkových polostrukturovaných rozhovorů s 6 dobrovolníky. Rozhovory se zdají být kvalitně provedeny, bohužel však autorka nepřikládá deklarovaný dotazník, respektive scénář pro rozhovor s.36. (prosím donést k obhajobě).

Velmi oceňuji míru reflexe, kterou autorka metodologii popisuje i s ohledem na etické aspekty – především vlastní zapojení v IH, i citlivost vůči kontextu výzkumu.

Autorka ve výzkumu pracuje s časovou osou – což je velmi dobrá pomůcka, ale byla by dobrá pro čtenáře i v samotné DP. Pokud ji má, prosím donést na obhajobu. Bohužel v empirické části často chybí časové údaje a proto je těžké se orientovat v tom, co se kdy co dělo, co byl rok 2022 a co rok 2023, kdy autorka pracovala v IH, kdy proběhly rozhovory a kdy jednotliví dobrovolníci opustili IH.

Vzorek vhodně definuje. Analýza je popsána.

Kvalita závěrů práce

Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?

2-3

Stručné slovní hodnocení:

Empirická část je z mého pohledu velmi rozporuplná.

Na jednu stranu autorka velmi zajímavě a poutavě představuje příběh IH, ale i celého složitého kontextu – spolupráce různých NNO, který panoval na Hlavní nádraží v Praze na jaře 2022, i v celé práci se věnuje jednotlivým zkoumaným aspektům a otázkám, které v datech také identifikuje. Identifikuje řadu dalších zajímavých teoretických problémů, které vychází i z paralelní institucionalizace IH, které však odklání pozornost od hlavního cíle DP, i když s ním jistě souvisí. Beru však v úvahu, že vyložit vše co autorka pozorovala, by znamenalo napsat spíš 3 diplomové práce, nebo změnit téma. V důsledku je ale těžké držet pozornost pro hlavní linku práce.

Objevují se však i problematické body.

Celé strany 40 – 75 jsou složeny jako mozaika autorčina pozorování a citátů z rozhovorů. Není vždy jasné, kde končí autorčino pozorování a začíná interpretace rozhovorů nebo aplikace teoretických konceptů a dávání informací do kontextu, možná i z dalších zdrojů.

Autorka v empirické části odpovídá na výzkumné otázky, bohužel však závěry nejsou přehledně strukturovány ve vazbě na VO, více zajímavých informací se tak čtenář dozvídá v průběhu empirické části. Bohužel také autorka nepropojuje závěry s představenou teorií, i když souvislost je autorce pravděpodobně zjevná, proto ty věci uvádí i operuje s adekvátními pojmy, ale není to explicitně provázáno referencemi, ani takto explicitně označeno. Jaká škoda.

Zároveň bych však ocenila, že autorka zajímavě pracuje na tématu reflexe fungování nehierarchické organizace s dobrovolníky, ale i to samo o sobě by vydalo na vlastní práci.

Práce se zdroji <i>Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použité literatury a pramenů?</i>	2-3
Stručné slovní hodnocení: Práce s literaturou v je v pořádku. Problematické je odkazování na citace respondentů a především netransparentní vymezení pozorování autorky.	
Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava <i>Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň magisterské práci?</i>	1-2
Stručné slovní hodnocení: Práce je přehledně strukturovaná a srozumitelně napsaná. Chybí seznam zkratk.	

Celková známka před obhajobou: 2 -

pozn.: Lze udělovat známky od 1 do 4. V případě, že bude jedna část práce hodnocena známkou 4, je třeba práci nedoporučit k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

(Je nutno vyplnit, aby se student mohl připravit na obhajobu; počet témat a připomínek upravte podle Vaší potřeby.)

- Co je podle vás úspěšná strategie řízení dobrovolníků IH? (oddělte zde vazbu na dlouhodobé a spontánní dobrovolníky)
- Jak byla nastavena role IH v koordinaci spontánních dobrovolníků na jaře 2022 i ve vazbě na další zapojené organizace? Kdo zavedl na Helppoint systém SIMSA? Souvisí to nějak s teorií o spontánním dobrovolnictví?
- Co podle vás z hlediska dobrovolnictví v čase krize, znamenalo možnost finanční odměny pro dobrovolníky na Hlavním nádraží v Praze přes ČVT? Místy hovoříte o placených dobrovolnících, o významu vyrovnávání socioekonomických podmínek pro dobrovolnictví, místy reflektujete, že placená práce dobrovolnictví není, jakou má vaše reflexe oporu v literatuře?
- Jak důležitá z opozice dobrovolníků byla nehierarchická struktura IH v před ukončením Helppointu a po něm?
- Kdybyste dnes psala práci znovu, na jaký výzkumný problém byste se zaměřila?

Celkové vyjádření/komentář oponenta práce:

(Není povinné.)

Studia občanské společnosti
Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova

Civil Society Studies
The Faculty of Humanities
Charles University

Práci velmi kladně hodnotím jako příběh o Inicativě Hlavák ilustrovaný teoriemi OS v různém rozsahu a kvalitě.

Práce předkládá velmi zajímavý vhled do organizační transformace IH a jejího fungování. Práce poskytuje velmi cenná pozorování a je vidět, že autorka v rámci pozorování reflektovala nejednu teorii občanské společnosti, včetně těch organizačních. Zároveň se právě ale autorčino zapojení do IH zdá být výzvou, kterou se sice autorka snaží reflektovat, ale ve výsledku jí odvedlo od zpracování hlavních deklarovaných cílů výzkumu, neboť pravděpodobně objevila témata ještě zajímavější.

Autorce bych doporučila pro obhajobu věnovat pozornost interpretaci závěrů ve vazbě na představenou teorii.

V Praze dne

.....

Podpis oponenta práce.